

- Р. Н. Князева, А. М. Неймарк. – М. : Просвещение, 1981. – 224 с.
5. *Стрижак С. В.* Організація науково-дослідницької діяльності школярів з хімії: зб. наук праць “Актуальні питання підготовки майбутнього вчителя хімії: теорія і практика” / С. В. Стрижак, В. І. Шинкаренко. – Вінниця : Ніланд-ЛТД, 2015. – С. 193-195.

References:

1. *Bykovs'ka O. V.* Teoretyko-metodychni osnovy pozashkil'noyi osvity v Ukrayini: monohrafiya / O. V. Bykovs'ka. – K. : IVTs ALKON, 2006. – 356 s.
2. *Momot Yu. V.* Hrupova forma orhanizatsiyi pozaurochnoyi proektnoyi diyal'nosti uchniv z khimiyyi : zb. nauk. prats' “Teoriya i praktyka suchasnoho pryrodoznavstva” / Yu. V. Momot. – Kherson : PP Vyshemyrs'kyu V.S., 2009. – S. 106-109.
3. *Romanenko V. N.* Kniga dlja nachinajushhego issledovatelja-himika / V. N. Romanenko, A. G. Orlov, V. G. Nikitina. – L. : Himija, 1987. – 280 s.
4. *Cvetkov L. A.* Obshchaya metodika obucheniya himii: sodержanie i metody obucheniya himii : posobie dlya uchitelej / L. A. Cvetkov, R. G. Ivanova, V. S. Polosin, E. E. Minchenkov, A. A. Grabeckij, R. N. Knyazeva, A. M. Nejmark. – M. : Prosveshchenie, 1981. – 224 s.
5. *Stryzhak S. V.* Orhanizatsiya naukovy-doslidnyts'koyi diyal'nosti shkolyariv z khimiyyi : zb. nauk prats' “Aktual'ni pytannya pidhotovky maybut'oho vchytelya khimiyyi: teoriya i praktyka” / S. V. Stryzhak, V. I. Shynkarenko. – Vinnytsya : Niland-LTD, 2015. – S. 193-195.

Решнова С. Ф., Речицкий О. Н. Научно-исследовательская деятельность учеников на базе научно-исследовательской лаборатории “Синтез биологически активных веществ”.

Рассмотрены проблемы научно-исследовательской работы учеников как одного из видов индивидуальной деятельности школьников во внеклассной работе экспериментального направления. Показано, что исследовательская работа учеников на базе научно-исследовательской лаборатории кафедры основывается на следующих принципах: осуществление тесной связи с курсом химии при оптимальном соотношении теории и практики; учета возрастных особенностей; сочетания добровольности в выборе содержания и обязательности при выполнении запланированной работы; включение элементов заинтересованности.

Ключевые слова: внеклассная деятельность учащихся, исследовательская работа школьников, научно-исследовательская лаборатория университета, синтез органических веществ, биологическая активность веществ.

Reshnova S. F., Rechytskyi A. N. The research activities of students on the basis of the research laboratory “Synthesis of biologically active substances”.

The problems of the research work of students as a form of their individual practice in extra-curricular experimental activities. It is shown that the research work of students on the basis of the research laboratory of the department is based on the following principles: implementation of close relationship with chemistry course at the optimal ratio of theory and practice; age-appropriate; combination of information content voluntary choosing and required execution of scheduled work; inclusion of elements of interest.

Keywords: extracurricular activities of students, research work of students, a research laboratory of the University, the synthesis of organic substances, biologically active substances.

УДК 37(09)

Роцин І. Г.

РОЗВИТОК ТЕОРІЇ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ УЧНІВ ЗОШ (ДРУГА ПОЛОВИНА ХХ – ПОЧАТОК ХХІ СТОЛІТТЯ)

У статті розглянуто можливості застосування спортивного тренування у фізичному вихованні учнів ЗОШ. Наведено результати історичної ретроспекції розвитку теорії фізичного виховання у другій половині ХХ – початку ХХІ століття.

Ключові слова: фізичне виховання учнів, спортивне тренування, розвиток теорії фізичного виховання.

Фізичне виховання відіграє важливу роль у зміцненні фізичного, психологічного, морального здоров'я молоді. Сучасна система фізичного виховання в Україні, з одного боку, ґрунтується на історичному досвіді, а з іншого, шукає нові форми і методи фізичного розвитку та фізичної підготовки учнівської молоді. В останні роки поступово набуває популярності концепція спортивно орієнтованого фізичного виховання учнів загальноосвітньої школи, оскільки застосування тренувальних технологій дозволяє спортсменам досягати високих результатів, а отже, надасть можливість покращити і стан фізичної підготовленості учнів.

Вивчення джерельної бази з фізичного виховання показало, що наразі недостатньо досліджень, присвячених використанню елементів спортивного тренування у фізичній підготовці підростаючого покоління. Тому метою статті обрано розкриття науково-методичних можливостей спортивного тренування як складової частини фізичного виховання учнівської молоді.

Історична ретроспекція засвідчує, що вперше організаційно-методичну форму занять фізичними вправами, що відповідає сучасному методу тренування застосували англійські фахівці Р. Морган і Г. Адамсон (1952 р.) [8]. У подальшому метод колового тренування під назвою "kreistraining" набув широкої популярності у Німеччині (М. Шоліх, 1966 р.) та в інших країнах (Росії – В. Бальсевич та Білорусії – І. Гуревич зокрема) [8]. Серед авторів, які працювали над синтезом фізичної культури та спорту на межі ХХ – ХХІ століть, перш за все, треба відмітити: Л. Матвєєва, М. Пономарьова, В. Платонова, Б. Шияна та Т. Круцевич та ін.

Названі автори відмічають, що з кожним роком збільшується питома вага тренувальних технологій – системи спеціально підібраних фізичних вправ, методичних прийомів для зміцнення здоров'я, гармонійного фізичного розвитку та вдосконалення рухових здібностей людини, у фізичному вихованні учнів. Така форма не лише поліпшує якість фізичної підготовки школярів до продуктивної життєдіяльності, а й надає можливість використовувати максимальну кількість різнобічного інвентарю та обладнання.

Перший значний внесок у розвиток наукового та методичного підґрунтя використання тренувального процесу в Україні зробив директор науково-дослідного інституту фізичної культури В. Блях. Він був одним із найвідоміших керівників фізкультурного руху в Україні, займав посади голови науково-методичного комітету вищої Ради фізичної культури УРСР та голови самої Ради. Він заснував і очолив перший спеціалізований журнал – "Вестник физической культуры", на шпальтах якого активно обговорювалися питання впливу спортивного тренування на фізичний стан студентів. Поєднуючи професійну діяльність лікаря та особисті спортивні вподобання, В. Блях переймався впровадженням фізичної культури в побут і в процес виробництва з метою підвищення продуктивності праці й оздоровлення робітників. У доробку "Індивідуальна гімнастика" він стверджував, що тренування в якому-небудь виді діяльності може призвести до помітних змін результату і в інших видах діяльності, які не застосовуються, як тренувальні [3]. Згодом це явище отримало назву "перенесення" – "перенесення тренуваності" або "перенесення упражняємості".

Вивчення наукової літератури показало, що починаючи з середини 1960-х років відбулося виокремлення із загальної теорії фізичного виховання основ спортивного тренування. Про це свідчать перші українські навчально-методичні доробки М. Догадіна ("Тренировка гимнасток", "Тренировка футболистов" 1960 р.), а також наукові розвідки Л. Волкова ("Обучение и воспитание юного спортсмена", 1984 р.). Ці автори тренування розглядали як "спеціалізований процес фізичного виховання, спрямований на досягнення індивідуально можливих високих результатів" [3]. Вони, зокрема, стверджували, що успішність у розвитку фізичних якостей школяра та його координаційних здібностей багато в чому визначається тим, наскільки тренувальні впливи збігаються з характером динаміки вікового розвитку різних елементів і структур його фізичного потенціалу.

Згодом доктор педагогічних наук Л. Матвеев випустив цілий ряд монографій, підручників, науково-методичних доробок, зокрема таких як: “Теория и методика физического воспитания” (1976 р.), “Введение в теорию физической культуры” (1983 р.), “Очерки по теории физической культуры” (1984 р.), “Теория и методика физической культуры” (1991 р.), “Проблемы периодизации спортивной тренировки” (1993 р.), “Основы спортивной тренировки” (1995 р.), “Основы общей теории спорта и системы подготовки спортсменов” (1985 р.), “Введение в теорию физической культуры” (1983 р.), “Некоторые итоги и перспективы формирования обобщающей теории в сфере физической культуры и спорта” (1981 р.), “Советская система физического воспитания” (1979 р.), “Физическая культура в системе НОТ” (1994 р.), в яких сформулював базові теоретичні постулати та фундаментальні положення теорії фізичного виховання. У цих доробках можна знайти опис загальних методів та засобів розвитку фізичних якостей людини та навчання новим руховим діям з використанням елементів тренування, а також особливості планування і контролю фізичного виховання та спортивного тренування, аспекти професійно-прикладної фізичної підготовки.

Професор запропонував наступне визначення: “физическое воспитание - многолетний процесс, распространяющийся на все следующие после рождения периоды онтогенеза (индивидуального развития) индивида. Особенности физического воспитания заключаются главным образом в том, что это есть процесс, протекающий по закономерностям деятельности, обеспечивающей упорядоченное формирование и совершенствование двигательных умений и навыков наряду с оптимизацией развития так называемых физических качеств человека, совокупность которых в решающей мере определяет его физическую дееспособность. Иначе говоря, физическое воспитание представляет собой процесс обучения двигательным действиям и воспитания свойственных человеку физических качеств, гарантирующий направленное развитие базирующихся на них способностей” [4, с. 7].

Навчально-тренувальний процес він поділяв на навчання і тренування. Навчанням називав той етап, на якому домінуючого значення набувало завдання засвоєння навичок виконання фізичних вправ, спортивним тренуванням – виконання завдань з удосконалення функціональних можливостей і фізичних якостей [4]. Таким чином, навчання і тренування, будучи двома сторонами єдиного і безперервного педагогічного процесу, органічно пов'язані між собою. Межі між ними не існують: від початку навчання до кінця періоду росту спортивних досягнень, удосконалення техніки рухів і розвиток фізичних якостей і функціональних можливостей проходить у тісній єдності.

У своїх працях науковець зазначав, що зміст і форми фізичного виховання мають вирізнятися у різні періоди розвитку дитини, тобто повинні визначатися закономірностями вікового розвитку вихованців, динамікою умов їх життєдіяльності, а також логікою педагогічного процесу. В останній монографії “Общая теория спорта и ее прикладные аспекты” (2005 р.) з різних позицій вчений розглянув підготовку спортсменів, проаналізував численну кількість спортивно-педагогічних, медико-біологічних та інших питань теорії та практики спорту, розглянув можливість їх застосування у фізичній підготовці учнів [4].

Доктор педагогічних наук, професор М. Пономарьов відіграв значну роль у розвитку науково-практичних основ радянської системи фізичної виховання. Йшли праці у своїй більшості присвячені проблемам соціології спорту, історії та методології фізичної культури, а також спортивному тренуванню. Автор підготував понад 300 робіт, з яких 6 підручників і 6 монографій, зокрема “Основы спортивной тренировки” (1959 р.), “Возникновение и первоначальное развитие физического воспитания” (1970 р.), “Социальные функции физической культуры и спорта” (1974 р.), “Адаптация молодежи к высшей школе” (1994 р.), “Физическая культура как элемент культуры общества и человека” (1996 р.). У цих та інших працях він розгляв роль фізичної культури і спорту у

всесвітньому розвитку і соціалізації особистості, вказав на суттєву ознаку фізичної культури – вільну діяльність щодо фізичного та духовного вдосконалення особистості. Особливе місце автор відвів феномену спорту як видовищу.

Професор М. Пономарьов визначив фізичну культуру як елемент загальної культури людини, специфічний результат її діяльності, засіб і спосіб її фізичного розвитку з метою виконання своїх соціальних обов'язків. “Физическая культура – деятельность и ее результаты по формированию физического состояния человека, созданию физической готовности людей к жизни” [6]. Фізичне виховання М. Пономарьов розглядав як важливу галузь культурної діяльності, спосіб передачі та опанування досягнень фізичної культури, рухового досвіду, знань у предметній сфері. Характеризуючи систему фізичної культури, М. Пономарьов називає такі її складові: спорт, фізичне виховання, фізичну рекреацію і фізичну реабілітацію і визначає такі форми фізичної культури, як базову, прикладну, фонову, побутову та виробничу. Науковець наводить класифікацію суспільних функцій фізичної культури, що надає можливість “оцінити” будь-який вид фізичної активності людини. Він пропонує поняття “рухова діяльність” розглядати як багатогранний процес активної діяльності людини, що спрямована на розвиток і вдосконалення фізичної (рухової) організації людини відповідно до її особистих цілей і потреб суспільства [6]. Спортивне тренування М. Пономарьов розглядав як спосіб трансформації змісту фізичного виховання, його своєрідне “оживлення”. Окрему увагу він приділяв фізичній рекреації, а також педагогічним засобам відновлення.

Інший вчений – В. Платонов досліджував підготовку молоді до змагальної діяльності. Так, у підручнику “Система подготовки спортсменов в олимпийском спорте. Общая теория и ее практические приложения” (2004 р.) він розглянув історичні передумови створення теорії підготовки спортсменів, основні аспекти методології формування знань в сфері загальної теорії спортивної підготовки, розкрив основні принципи раціональної побудови підготовки, навів характеристику олімпійських видів спорту. Доктор педагогічних наук, професор опублікував понад 20 наукових монографій та підручників, 400 публіцистичних і методичних праць, присвячених проблемам загальної теорії спорту, олімпійському та професійному спорту, теорії та методиці підготовки спортсменів, адаптації людини до екстремальних умов, збереження здоров'я. Серед його праць: “Фізична підготовка спортсмена” (1995 р.), “Энциклопедия современного олимпийского спорта” (1998 р.), “Система подготовки спортсменов в олимпийском спорте. Общая теория и ее практические приложения” (2004 р.), “Периодизация спортивной тренировки. Общая теория и ее практическое применение” (2013 р.), “Энциклопедия олимпийского спорта Украины” (2005 р.) тощо.

В. Платонов сформулював основи сучасної підготовки спортсменів – закономірності адаптації, енергозабезпечення м'язової діяльності, навантаження, втомлення та відновлення. Він схарактеризував рухові якості спортсменів, структуру та методику побудови процесу фізичної підготовки [5]. Він говорив про те, що дітей треба зацікавлювати різними руховими іграми, оскільки саме це їх основна діяльність.

Б. Шиян підготував підручник для студентів “Теория и методика физического воспитания” (1968 р.), монографію у двох частинах “Теория і методика фізичного виховання школярів” (2002 р.), в якій, серед решти визначеного понятійного апарату, навів наступну дефініцію: “физическая культура в школе есть совокупность материальных и духовных ценностей, создаваемых обществом и используемых в школе для физической подготовки детей к жизни” [7, с. 9]. У цій фундаментальній праці він виклав основні поняття теорії та методики фізичного виховання, його мету і завдання, засоби, принципи і методи, загальні основи навчання та методику вдосконалення фізичних якостей учнів. На основі вивчення сучасного стану фізичного виховання в школі, він розглянув шляхи формування національної системи фізичного виховання школярів, виходу на новий рівень їх фізкультурної освіти.

Б. Шиян у співавторстві з В. Папушею підготував навчальний посібник для ВНЗ “Методика викладання спортивно-педагогічних дисциплін у вищих навчальних закладах фізичного виховання і спорту” (2005 р.), а у співавторстві з Б. Мінаєвим – навчальний посібник “Основы методики физического воспитания школьников” (1990 р.). У цих працях стверджується, що фізичне виховання може відбуватися самостійно, проте краще коли воно здійснюється під керівництвом фахівця. Отже, фізичне виховання, на думку вченого, – це педагогічний процес, спрямований на вдосконалення морфологічних, функціональних, моральних і вольових проявів людини, опанування знаннями, вміннями та навичками для досягнень найкращих результатів у праці та захисті Батьківщини [7, с. 6].

Корисними для визначення змісту фізичної підготовки учнівської молоді є праці В. Бальсевича – спеціаліста у галузі теорії фізичної культури, методики спортивної підготовки, біомеханіки, одного з організаторів радянської спортивної науки. Доктор біологічних наук, В. Бальсевич розробив методику об’єктивної реєстрації параметрів біомеханіки рухів. Він опублікував понад 200 наукових праць, у тому числі монографії “Ваши дети” (1985 р.), “Физическая активность человека” (1987 р.), “Физическая культура для всех и для каждого” (1988 р.); доробки “Ваш первый физкультурный год” (1983 р.), “Здоровье в движении” (1988 р.). Він заснував новий науково-методичний журнал “Физическая культура: воспитание, образование, тренировка”.

Науковець стверджував, що вік 6-9 років є особливо придатним для створення координаційної бази рухів, а 9-11 років – для розвитку швидкості та сили. Саме тому в ці періоди педагогічні зусилля треба зосередити на формуванні фізіологічної основи майбутніх фізичних кондицій людини. При цьому В. Бальсевич звертав увагу на культуру здорового образу життя як найважливішу складову загальної культури людини – одну з основних форм опанування людиною зовнішньої та внутрішньої природи, способу створення гармонії власного існування. Рівень фізичної культури дитини вчений пропонував визначати рівнем опанування основними цінностями цієї культури, тобто знаннями про будову і закони функціонування рухового апарату організму, сутності та правил організації фізичної підготовки й закалювання, режиму відновлення.

На початку 90-х років ХХ століття вчений висловив ідею про залучення засобів спорту до процесу обов’язкового фізичного виховання учнів. Суть ідеї полягає в адаптуванні високих спортивних технологій, які добре зарекомендували себе у великому спорті, у підвищенні ефективності шкільного фізичного виховання [1]. У такий спосіб В. Бальсевич пропонував актуалізувати можливість використання спорту в цілях виховання і соціалізації учнів загальноосвітніх шкіл. Науковець запропонував шкільну програму, що складається з двох частин: фізичної підготовки та оздоровчого виховання [1]. Фізична підготовка при цьому має забезпечувати організацію широкого спектру педагогічних впливів з метою формування рухового досвіду дітей шляхом засвоєння різних рухових координацій і розвитку фізичних якостей. Головним при цьому В. Бальсевич назвав адекватність змісту фізичної підготовки та її умов індивідуальному стану дитини, гармонізацію та оптимізацію фізичного тренування, свободу вибору форми фізичної активності відповідно до особистих нахилів і здібностей дитини [1].

Одним із важливих аргументів використання адаптованих спортивних технологій у фізичному вихованні школярів В. Бальсевич називав те, що представники спорту вищих досягнень демонструють найбільший прогрес у найрізноманітніших видах спорту, в той час як у фізичному вихованні школярів спостерігається явний застій. “Ціннісний потенціал спортивної підготовки унікальний, оскільки пройшов багаторазову перевірку і відбір на самих різних рівнях цього процесу” – стверджував він [1]. В якості найбільш яскравих і таких, що вже довели свою ефективність, технологічних рішень, він називає технології спортивної підготовки.

Саме тренування можна розглядати в якості основного способу фізичного перетворення потенціалу людини. У фізичному вихованні, як правило, присутні

навантаження оздоровчого характеру, які, нажаль, не можуть вивести людину на новий рівень фізичної підготовленості. Потрібно встигнути використати благодатний період віку для розвитку тих або інших фізичних якостей, чому в спорті вже навчилися. У фізичному вихованні педагогам ще належить освоїти нові технологічні аспекти й організаційні форми для розв'язання цих проблем. Тренування вирішує й проблему мотивації – одного із складних питань залучення дітей до занять фізичними вправами. Саме по собі ставлення дитини до спортивної підготовки виступає найважливішою особистісною цінністю і в той же час суспільною, спільно здобутою цінністю, якщо розглядати його як зразок для наслідування.

Враховуючи зазначене, В. Бальсевич пропонує здійснити перетворення фізичного виховання учнів ЗНЗ, дотримуючись наступних ключових моментів:

- використання у процесі шкільного фізичного виховання прийнятних для нього цілей, засобів і методів тренування;
- організація фізичного виховання на основі добровільно обраного учнями виду спорту;
- організація занять у навчально-тренувальних групах, надання учневі можливості переходу з однієї групи в іншу;
- винос занять за рамки обов'язкового шкільного розкладу;
- організація занять не менше трьох разів на тиждень;
- обов'язкове виконання нормативів базового компонента шкільної програми [1].

Отже, специфіка будь-якого виду виховання полягає в тому, якими засобами і методами виховується особистість. Наука про фізичне виховання виникла і розвивалася як система знань про фізичні вправи, які пройшли шлях від зміцнення здоров'я і формування прикладних рухових навичок через розвиток рухових можливостей і функцій людини до формування її особистості та поведінки. Сьогодні мова йде про розвиток нового виду виховання засобами спорту, змагання, тренувальних навантажень, спортивної підготовки, в ході якої формується особистість людини-спортсмена, здатної досягати високого результату не лише у фізичній підготовці, а й у загальному розвитку.

Система фізичного виховання в Україні на сьогодні знаходиться у пошуку нових шляхів свого розвитку. Як засвідчує аналіз педагогічної теорії та практики, найбільш ефективним засобом реформування фізичного виховання сьогодні виступає використання елементів спортивного тренування. Спорт, як соціальний фактор, модельно відтворює альтернативу сучасної культури, зберігає і зміцнює сутнісні механізми соціально-культурного життя людини, дозволяє формувати її як соціально компетентну особистість. Крім того, сучасний спорт надає людині можливість оцінити своє ставлення до навколишнього середовища і через ці відносини оцінити своє місце в суспільстві.

З метою підвищення якості фізичної підготовленості учнів до продуктивної життєдіяльності слід розробити і запровадити шкільну програму фізичного виховання тренувально-оздоровчого змісту, реалізація якої забезпечить можливість попереджувати захворювання серцево-судинної системи, обміну речовин тощо, а також формування навичок “верности двигательной активности”, тобто усвідомленого інтересу до занять фізичними вправами у дорослому житті.

Використана література:

1. Бальсевич В. К. Физическая культура для всех и для каждого / В. К. Бальсевич. – М. : ФиС, 1988.
2. Волков Л. В. Теория спортивного отбора : способности, одаренность, талант / Л. В. Волков. – К. : Вежа, 1997. – 126 с.
3. История педагогики и образования: от зарождения воспитания в первобытном обществе до конца XX в. : [учеб. пособие для пед. учеб. заведений ; под ред. акад. РАО А. И. Пискунова]. – М. : ТЦ “Сфера”, 2001. – 512 с.

4. *Матвеев Л. П.* Теория и методика физического воспитания / Л. П. Матвеев. – М : Физкультура и спорт, 1976. – 255 с.
5. *Платонов В. Н.* Система подготовки спортсменов в олимпийском спорте. Общая теория и ее практические приложения : учеб. для студ. вузов физ. воспитания и спорта / В. Н. Платонов. – К. : Олимп. л-ра, 2004. – 808 с.
6. *Пономарев Н. И.* Возникновение и первоначальное развитие физического воспитания / Н. И. Пономарев. – М. : Физкультура и спорт, 1970. – 248 с.
7. *Шиян Б. М.* Теория и методика физического воспитания / Б. М. Шиян. – М. : “Просвещение”, 1968. – 224 с.
8. *Філь С. М.* Історія фізичної культури: Навчальний посібник / С. М. Філь, О. М. Худолій, Г. О. Малка. – Харків : ОВС, 2003. – 160 с.

References:

1. *Bal'sevy'ch V. K.* Fy'zy'cheskaya kul'tura dlya vsekh y' dlya kazhdogo / V. K. Bal'sevy'ch. – М. : Fy'S, 1988.
2. *Volkov L. V.* Teory'ya sporty'vnogo otbora: sposobnost', odarennost', talant / L. V. Volkov. – К. : Vezha, 1997. – 126 s.
3. Y'story'ya pedagogy'ky' y' obrazovany'ya: ot zarozhdeny'ya vospytany'ya v pervobytnom ob-shhestve do konca XX v. : [ucheb. posoby'e dlya ped. ucheb. zavedeny'j ; pod red. akad. RAO A. Y'. Py'skunova]. – М. : TCz “Sfera”, 2001. – 512 s.
4. *Matveev L. P.* Teory'ya y' metody'ka fy'zy'cheskogo vospytany'ya / L. P. Matveev. – М. : Fy'z kul'tura y' sport, 1976. – 255 s.
5. *Platonov V. N.* Sy'stema podgotovky' sportsmenov v oly'mpy'jskom sporte. Obshhaya teory'ya y' ee prakty'chesky'e pry'lozheny'ya: ucheb. dlya stud. vuzov fy'z. vospytany'ya y' sporta / V. N. Platonov. – К. : Oly'mp. l-ra, 2004. – 808 s.
6. *Ponomarev N. Y'.* Vozny'knovery'e y' pervonachal'noe razvy'ty'e fy'zy'cheskogo vospytany'ya / N. Y'. Ponomarev. – М. : Fy'z kul'tura y' sport, 1970. – 248 s.
7. *Shy'yan B. M.* Teory'ya y' metody'ka fy'zy'cheskogo vospytany'ya / B. M. Shy'yan. – М. : “Prosveshheny'e”, 1968. – 224 s.
8. *Fil' S. M.* Istoriya fizy'chnoy kul'tury': Navchal'ny'j posibny'k / S. M. Fil', O. M. Khudolij, G. O. Malka. – Kharkiv : OVS, 2003. – 160 s.

Роцин И. Г. *Развитие теории физического воспитания учащихся общеобразовательных школ (вторая половина XX – начало XXI столетия).*

В статье рассмотрены возможности применения спортивной тренировки в физическом воспитании учащихся школ. Наведены результаты исторической ретроспекции развития теории физического воспитания учеников во второй половине XX – начале XXI столетия.

Ключевые слова: *физическое воспитание учеников, спортивная тренировка, развитие теории физического воспитания.*

Roshchin I. G. *The development of the theory of physical education of schoolchildren (the second half of XXth – the beginning of XXIst century).*

In the article opportunities of application of sport training in physical education of schoolchildren are considered. The results of historical retrospection of the development of the theory of physical education of students in the second half of XXth – the beginning of XXIst of century are demonstrated.

Keywords: *physical education of students, sport training, development of the theory of physical education.*